

Sygn. akt IV U 787/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	p. o. sekr. sąd. Izabela Rucińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 sierpnia 2020 r. w S.

odwołania H. M.

od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 24 czerwca 2019 r. Nr (...)

w sprawie H. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury

I. przywraca H. M. termin do złożenia wniosku o wznowienie postępowania,

II. zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do wznowienia postępowania na skutek wniosku ubezpieczonej z dnia 10 czerwca 2019 roku.

Sygn. akt IV U 787/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 24 czerwca 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art.59§1 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art.83b ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych odmówił H. M. przywrócenia terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości emerytury w oparciu o wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. wskazując, że ubezpieczona nie uprawdopodobniła, że uchybienie terminu nastąpiło bez jej winy, a następnie kolejną decyzją z tej samej daty ,tj. z 24 czerwca 2019r. na podstawie art.149§3 oraz art.145a§2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art.83b ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych organ rentowy odmówił H. M. wznowienia postępowania w sprawie decyzji z 11 kwietnia 2013r. o przyznaniu emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zgodnie z art.145a§2 kpa skargę o wznowienie postępowania z powodu orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, na podstawie którego została wydana decyzja, należało wnieść w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie wyroku Trybunału ,tj. do dnia 21 kwietni 2019r. Z uwagi na to, że dzień 21 kwietnia 2019r. i 22 kwietnia 2019r. były dniami ustawowo wolnymi od pracy, na podstawie art.57§3 i 4 kpa termin na zgłoszenie skargi o wznowienie postępowania upłynął w następnym dniu roboczym ,tj. 23 kwietnia 2019r. Ubezpieczona natomiast skargę o wznowienie postępowania wniosła w dniu 10 czerwca 2019r. (decyzja z 24 czerwca 2019r. o odmowie przywrócenia

terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania i decyzja z 24 czerwca 2019r. o odmowie wznowienia postępowania k.13-14 akt emerytalnych za wnioskiem z 21 marca 2013r.).

Odwołanie od obu w/w decyzji z 24 czerwca 2019r. złożyła ubezpieczona H. M. wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania i wznowienie postępowania w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Podniosła, że informacja o możliwości wystąpienia z wnioskiem o przeliczenie nie była wystarczająco rozpowszechniona w środkach masowego przekazu (odwołania od decyzji z 24 czerwca 2019r. na k.1 i 11 akt sprawy). Odwołania ubezpieczonej od powyższych decyzji zostały zarejestrowane pod sygnaturami akt IV U 787/19 i VI U 788/19. Sprawy z obu odwołań ubezpieczonej Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą akt IV U 787/19 (protokół rozprawy k.27 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie wskazując na argumentację podniesioną w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji (odpowiedzi organu rentowego na odwołania k.2 i k.14-15 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona H. M. urodziła się w dniu (...) W dniu 10 marca 2008r. ubezpieczona wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z 20 marca 2008r. organ rentowy działając na podstawie art.46 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonej emeryturę od 11 marca 2008r. ,tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego (wniosek o emeryturę i decyzja z 20 marca 2008r. o przyznaniu emerytury k.1 i 35-36 akt emerytalnych za wnioskiem z 10 marca 2008r.).

W dniu 21 marca 2013r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym. Decyzją z 11 kwietnia 2013r. organ rentowy na podstawie art.24 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonej emeryturę od 11 kwietnia 2013r. ,tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury ubezpieczonej obliczona została wg zasad określonych w art.25 i 26 ustawy emerytalnej, przy czym obliczając wysokość emerytury organ rentowy zastosował ówczesną regulację art.25 ust.1b tej ustawy, na mocy której podstawę obliczenia emerytury pomniejszono o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranej przez ubezpieczoną emerytury wcześniejszej przyznanej jej na podstawie art.46 ustawy emerytalnej (decyzja z 11 kwietnia 2013r. o przyznaniu emerytury k.9 akt emerytalnych za wnioskiem z 21 marca 2013r.).

W dniu 10 czerwca 2019r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonej o wznowienie postępowania i ponowne ustalenie wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. sygnatura akt P 20/16 (wniosek ubezpieczonej z 10 czerwca 2019r. o wznowienie postępowania w sprawie decyzji o przyznaniu emerytury i ponowne ustalenie wysokości emerytury k.11 akt emerytalnych za wnioskiem z 21 marca 2013r.). Jednocześnie z w/w wnioskiem o wznowienie postępowania ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania wskazując, że nie miała wiedzy o wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. (wniosek ubezpieczonej z 10 czerwca 2019r. o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania k.12 akt emerytalnych za wnioskiem z 21 marca 2013r.).

Po rozpoznaniu powyższych wniosków, organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z 24 czerwca 2019r., w której odmówił ubezpieczonej przywrócenia terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, a kolejną decyzją z 24 czerwca 2019r. odmówił ubezpieczonej wznowienia postępowania w sprawie decyzji o przyznaniu emerytury (decyzje z 24 czerwca 2019r. k.13-14 akt emerytalnych za wnioskiem z 21 marca 2013r.).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania H. M. od decyzji z 24 czerwca 2019r., w których organ rentowy odmówił ubezpieczonej przywrócenia terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej decyzją z 11 kwietnia 2013r.

o przyznaniu emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, a następnie odmówił wznowienia postępowania w sprawie ponownego ustalenia wysokości tej emerytury okazały się uzasadnione i skutkowały przywróceniem ubezpieczonej terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania, a w dalszej kolejności zobowiązaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. do wznowienia postępowania w sprawie na skutek wniosku ubezpieczonej z 10 czerwca 2019r. o ponowne ustalenie wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. W ocenie Sądu, całokształt okoliczności sprawy usprawiedliwia przywrócenie ubezpieczonej terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019r.

Przypomnieć należy, że w chwili nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym (w dniu 11 kwietnia 2013r.) obowiązywał przepis art.25 ust.1b ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nakazujący pomniejszenie - w przypadku osób, które uprzednio pobierały emeryturę przyznaną na podstawie art.46 tejże ustawy - podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Organ rentowy zastosował wówczas powyższy przepis, co skutkowało ustaleniem wysokości emerytury ubezpieczonej w niższej kwocie. W dniu 6 marca 2019r. zapadł wyrok Trybunału Konstytucyjnego, w którym Trybunał stwierdził, że art.25 ust.1b ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017r. w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w (...) kobiet, które przed 1 stycznia 2013r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art.46 tej ustawy, jest niezgodny z art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W oparciu o powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. opublikowany w Dzienniku Ustaw Nr 539 z 21 marca 2019r., ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o wznowienie postępowania i ponowne ustalenie wysokości jej emerytury w powszechnym wieku emerytalnym z pominięciem niekonstytucyjnego przepisu art.25 ust.1b ustawy emerytalnej (wniosek o wznowienie postępowania k.11 akt emerytalnych za wnioskiem z 21 marca 2013r.). Jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń, w zaskarżonych decyzjach z 24 czerwca 2019r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przywrócenia terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania i w dalszej kolejności odmówił ubezpieczonej wznowienia postępowania w sprawie decyzji z 11 kwietnia 2013r. o przyznaniu emerytury w powszechnym wieku emerytalnym wskazując, że ubezpieczona uchybiła terminu na zgłoszenie skargi o wznowienie postępowania w sprawie decyzji z 11 kwietnia 2013r.

W ocenie Sądu obie decyzje organu rentowego z 24 czerwca 2019r. są nieprawidłowe. Organ rentowy odmawiając ubezpieczonej wznowienia postępowania w sprawie decyzji z 11 kwietnia 2013r. i ponownego ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonej w powszechnym wieku emerytalnym powołał się na regulację art.145a§2 kpa, zgodnie z którą skargę o wznowienie postępowania z powodu orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, na podstawie którego została wydana decyzja, należy wnieść w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie wyroku Trybunału. W okolicznościach sprawy niesporne jest, że ubezpieczona uchybiła terminu na zgłoszenie skargi o wznowienie postępowania w sprawie decyzji z 11 kwietnia 2013r., gdyż termin do wniesienia skargi (liczony od 21 marca 2019r. ,tj. od daty publikacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego) zważywszy na to, że dzień 21 kwietnia 2019r. i 22 kwietnia 2019r. były dniami ustawowo wolnymi od pracy - upłynął z dniem 23 kwietnia 2019r. Podniesione przez organ rentowy względy formalne nie podważają jednak prawa ubezpieczonej do żądania ponownego ustalenia wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Zauważyć bowiem należy, że w art.114 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych znajduje się przepis, który uznać należy za przepis szczególny w odniesieniu do uregulowań kodeksu postępowania administracyjnego w przedmiocie wznowienia postępowania, który reguluje kwestie wznowienia postępowania w sprawach świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. Organ rentowy przepisu tego nie zastosował, ale sąd ubezpieczeń społecznych, który rozpoznaje sprawy z odwołań od decyzji organu rentowego zobowiązany jest do stosowania przepisów prawa materialnego z zakresu ubezpieczeń społecznych. Dlatego wniosek ubezpieczonej o wznowienie postępowania winien być oceniony na podstawie art.114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. I tak, zgodnie z art.114 ust.1 pkt 1 powyższej ustawy w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala

prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. W ocenie Sądu, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r. stwierdzający niezgodność z Konstytucją RP uregulowania ustawy emerytalnej, na podstawie którego ustalono wysokość emerytury ubezpieczonej, może być uznany za nową okoliczność ujawnioną po wydaniu decyzji o przyznaniu emerytury z 11 kwietnia 2013r., ale istniejącą przed wydaniem tej decyzji, gdyż niesporne jest, że zakwestionowany przez Trybunał przepis ustawy emerytalnej był niezgodny z Konstytucją od chwili jego uchwalenia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił obie zaskarżone decyzje z 24 czerwca 2019r. w ten sposób, że przywrócił ubezpieczonej terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w sprawie i zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do wznowienia postępowania na skutek wniosku ubezpieczonej z 10 czerwca 2019r. o ponowne ustalenie wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w pkt I i II sentencji wyroku.